

Kunut Nedir? Hangi Namazlarda Kunut Yapılır? Musibet Zamanlarında Namazda Kunut Yapılır Mı?

22 Nisan 2025

Kunut; namazda rükûnun hemen öncesi ya da sonrasında Allah Teâlâ'ya dua etmektir. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) namazda kunut yaptığı sahih hadislerle sabittir. (Buhârî, Vitr, 7 [1001-1004]; Müslim, Mesâcid, 294-308 [675- 679]) İslam âlimleri, bu rivayetlerden yola çıkarak mutad olarak yapılan kunut ve musibet zamanlarında yapılan kunut (kunûtu'n-nevâzil) olmak üzere iki çeşit kunut olduğunu söylemişlerdir. Mutad olarak yapılan kunut: Dört mezhep âlimleri, mutad olarak yapılan kunutun meşruluğu konusunda ittifak etmişlerdir. Hanefilere göre vitir namazının son rekâtında rükûdan önce tekbir alıp kunut yapmak vaciptir.

Diğer üç mezhebe göre ise kunut yapmak sünnet olup Hanbelîlere göre vitir namazında, Şâfiîlere göre sabah namazında ve Ramazan'ın ikinci yarısına mahsus olmak üzere vitir namazında, Mâlikîlere göre ise sabah namazında yapılır. (Merğînânî, el-Hidâye, 1/66-67; Nevevî, el-Mecmû', 3/492-493; İbn Kudâme, el-Muğnî, 2/111- 115, Şinkîti, Levâmî'ü'd-dürer, 2/127-130) Konuyla ilgili rivayetlere istinaden Hanefîler kunutta "Allahümme innâ neste'înüke" ve "Allahümme iyyâke na'budu", Şâfiîler ise "Allahümmehdinî fi men hedeyte..." (Tahâvî, Şerhu me'âni'l-âsâr, 1/249; Ebû Dâvûd, Salât, 338 [1425-1429]; Tirmizî, Vitr, 10 [464]; Abdürrezzâk, el-Musannef, 3/110 [4968]) diye başlayan duaları okumaktadırlar.

Musibet zamanlarında yapılan kunut (kunûtu'n-nevâzil): Hz. Peygamber'in (s.a.s.) "Bî'r-i Maûne" hadisesinde bir ay boyunca sabah namazında kunut yaptığı bilinmektedir. (bk. Buhârî, Megâzî, 28 [4090]; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, 3/424 [15531]) Buna binaen İslam âlimlerinin çoğuna göre savaş, kıtlık, âfet ve salgın gibi musibet zamanlarında namazda kunut yapmak meşrudur. (İbn Âbidîn, Reddû'l-muhtâr, 2/11; Remlî, Nihâyetü'l-muhtâc, 1/508; Karâfî, ez-Zahîre, 2/231; İbn Kudâme, el-Muğnî, 2/114) Sonraki Hanefî âlimlere göre musibet zamanında yapılacak kunut, sabah namazının farzının son rekâtında rükûdan doğrulunca imam tarafından cehrî (sesli) olarak yapılır ve cemaat de yapılan duaya sessizce "âmîn" der.

Bununla birlikte imam söz konusu kunutu sessiz yapmayı tercih ederse cemaat de içinden kunut duası okur. Vitr namazında yapılan kunuttan farklı olarak sabah namazında yapılacak kunut duası öncesinde ayrıca tekbir alınmaz. Yine bu kunutun cemaatle yapılması asıl olup, münferiden kılınan namazlarda yapılması uygun görülmemiştir. (İbnü'l-Hümâm, Fethü'l-kadîr, 1/434-436; İbn Nüceym, el-Bahr, 2/47-48; İbn Âbidîn, Reddû'l-muhtâr, 2/11-12; Tehânevî, İ'lâü's-sünen, 6/112-123) Böyle bir kunut esnasında ellerin bağlanması daha uygundur. Bazı Hanefî âlimleri ise ellerin semaya yönelmiş hâlde baş hizasına kadar kaldırılmasını da caiz görmüşlerdir. (Tehânevî, İ'lâü's-sünen, 6/121-123).

Şâfiîlere göre ise musibet zamanlarında sadece sabah namazında değil diğer vakit namazlarında da farzın son rekâtında kunut yapılabilir. (Nevevî, el-Mecmû', 3/504-507) Sonuç olarak musibet zamanlarında cemaatle kunut (kunûtu'n-nevâzil) yapılabilir. Bu durumda imam, Kur'ân-ı Kerîm'deki dua mahiyetindeki âyetlerden veya Hz. Peygamber'in (s.a.s.) yaptığı bilinen (me'sûr) dualardan uygun olanları okur. Diğer yandan böyle bir uygulamanın toplum tarafından bilinmediği yerlerde karışıklığa neden olmamak için namazdan sonra zulmün önlenmesi ve musibetin kalkmasına yönelik dua yapılması daha uygun olur.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 250